

Fișă de lucru

Clasa a VIII-a

- Opera epică – exerciții de înțelegere a textului -

1. Citește cu atenție textul următor:

Umblaseră Pârvu și Pinteza împreună la școala din sat. Pârvu, băiat așezat și silitor, era totdeauna în frunte, iară Pinteza, sfârlează neastâmpărată și pornită pe drăcii, mereu în coadă și pedepsit adeseori de învățător, nu s-ar fi potrivit unul cu altul, dar își aveau amândoi casele părintești la marginea de la deal a satului și făceau împreună drumul până la școală și înapoi. Tot împreună se coborau vara la râu, ca să se scalde. Pe ici, pe colo, Pinteza sărea gardul, se urca în cireș și-și umplea sânul de cireșe pietroase, din care îi făcea și lui Pârvu parte.

Așa făcea și după ce se coceau prunele, merele și perele, ba toamna, când erau copți strugurii din viile de pe coaste, se îmbărbăta și Pârvu și săreau amândoi gardul, căci nu-i ședea bine lui Pârvu să-și facă pofta tot numai pe căpătate.

După ce au ieșit de la școală, băietanii se-ntâlneau adeseori la varnițele de sub coaste, unde cărau piatră adunată din albia râului ori purtau grijă de foc. Mai târziu, după ce au început să plece prin sate cu carul încărcat cu var, se întâlneau mai rar, dar tot prieteni erau, și duminicile ori zilele de sărbători, la horă, aceleași le erau cărările.

Lucrurile s-au mai schimbat după ce au intrat în oaste.

I-au luat, ce-i drept, pe amândoi la roșiori, chiar în același escadron, dar a ieșit încetul cu încetul Pinteza în frunte și a rămas Pârvu în coadă.

(Ioan Slavici – *Doi prieteni*)

Cerințe:

- Formulează răspunsuri scurte la întrebările de mai jos, oferind strict informația solicitată:
 - Unde au copilărit Pinteza și Pârvu?
 - Cu ce se ocupau în timpul lor liber?
 - Continuă tovărășia lor și după terminarea școlii?
 - Ce etapă nouă apare în viața lor?
- Notează în caiet cele patru idei principale ale fragmentului de text dat.
- Răspunde la întrebările de mai jos, furnizând, pentru fiecare idee principală, informații suplimentare:
 - Ce trăsături de caracter au cele două personaje?
 - Cum este influențat Pârvu de Pinteza?
 - Cum își câștigă existența cei doi prieteni?
 - Ce schimbare se produce odată cu plecarea în armată?
- Notează în caiet, sub fiecare idee principală, ideea secundară care îi corespunde.

2. Citește cu atenție textul următor:

Tușa Evuța era o femeie mărunțică, sprintenă de să-ți lunece printre degete. De când i-a murit bărbatul și-a lăsat-o văduvă la patruzeci de ani, tușa Evuța nu mai dă pe-acasă decât seara. Las' că nici până trăia fiertatul nu păzea atâta casa, dar acum părea că-și face de cap.

— Asta atâta a așteptat: să scape de Pătruț! ziceau femeile, și-o priveau în batjocură.

Dar tușa Evuța nu le lua în seamă. O femeie săracă trebuie să trăiască din ceva. Avere n-are, copii nu i-au rămas s-o ajute, mană din cer nu-i cade. Își ia dar sapa subsuoară ori secera pe umăr și pornește de dimineață de-acasă, să-și câștige bucățica de pâine.

Când e în brazdă cu bărbați și cu femei, toți o înconjură, toți se feresc de ea. Căci tușa Evuța, câtu-i ea de mărunțică și de sprintenă, la lucru trage ca la moarte. De două-trei ori dă cu sapa, și se oprește privind departe, cine știe unde. Și dacă dă de stăpâni mai sfiicioși, care nu îndrăznesc s-o îndemne la lucru, începe deodată cu istoriile ei nesfârșite.

(Ion Agârbiceanu – *Gura satului*)

Cerințe:

1. Numește personajul principal al fragmentului de text dat.
2. Transcrie cuvintele/ structurile prin care se realizează caracterizarea directă a Evuței, ordonându-le astfel:
 - a. portretul fizic;
 - b. statutul social;
 - c. starea materială;
3. Numește atitudinile pe care le au sătenii față de tușa Evuța.
4. Indică, pentru fiecare structură citată, trăsătura morală care reiese, prin caracterizare indirectă:
 - a. *nici până trăia fiertatul nu păzea atâta casa;*
 - b. *la lucru trage ca la moarte;*
 - c. *începe deodată cu istoriile ei nesfârșite.*
5. Precizează mijlocul de îmbogățire a vocabularului prin care s-a format substantivul propriu *Evuța*.
6. Într-un text de 5-6 rânduri, realizează o caracterizare sumară a personajului feminin din fragmentul dat.

- 3.** Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de teză, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

În toate duminicile și zilele de sărbători, dis-de-diminează, cobora dinspre munte și intra călare în sat un voinic curățel. Nimeni nu se întreba de unde vine și unde descalecă; toată lumea știa că este Miron oierul și nimeni mai mult nu voia să știe.

Trecuse un an de zile de când Miron venea mereu la joc; flăcăii îi erau prieteni, iar fetele se adunau bucurs în jurul lui ca să-i asculte poveștile, vorbele șegalnice și cântecele frumoase. Din când în când, dar foarte arareori, Miron scotea din șerpar un fluieraș, pe care cânta câte o doină plină de duioșie, încât oprea răsuflarea celor ce-l ascultau.

Din când în când, numai arareori, scotea Miron fluierașul său; îl scotea însă totdeauna când Marta îl ruga; ba era chiar destul ca ea să privească la șerpar, pentru ca Miron să puie mâna pe piept, gata de a-i face pe plac.

Acest lucru era știut de toți, ba chiar un lucru care de la sine se înțelegea. Cine nu ar fi dorit să asculte cântecele și să-i asculte graiul limpede? [...]

În horă Miron întotdeauna e cumpătat, încât parcă numai șuguieste¹ cu jocul. Dar ochii tuturor se opresc asupra lui. Înalt și mlădios, cu umerii lați și cu pieptul ieșit, el calcă lat și pe întreaga talpă, încât la fiecare pas întregul trup i se scutură și se leagănă când la dreapta, când la stânga. Când însă își ridică fruntea [...], fetele tresar sub privirea lui. Un cap bălan cu părul lung până la umeri, cu o față albă și străbătută ca de-o răsuflare de rumeneală, cu doi ochi mari și albaștri, ca fața cerului privită de pe culmea muntelui. Totdeauna e în această față ceva ce nu se mai găsește la alte fețe, un fel de tristeță, un vâl de gânduri, iară în surâsul de pe buzele lui ascuțite totdeauna e ceva ce-ți deschide sufletul.

E minunat flăcău Miron și nu e minune că toți îl caută și-l doresc.

(Ioan Slavici – *Gura satului*)

¹șuguieste – glumește

A

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele *dis-de-diminează*, *un voinic*, *răsuflarea*. **6 puncte**
2. Transcrie din primul alineat câte un:
 - a. adjectiv pronominal nehotărât;
 - b. verb predicativ;
 - c. pronume negativ **6 puncte**
3. Precizează funcția sintactică a cuvintelor din propoziția: *toți îl caută*. **6 puncte**
4. Alcătuieste o propoziție în care substantivul pronumele personal *el* să îndeplinească funcțiile sintactice de: subiect, complement indirect, complement de agent. **6 puncte**
5. Explică rolul virgulelor din enunțul: *flăcăii îi erau prieteni, iar fetele se adunau bucuroase în jurul lui ca să-i asculte poveștile, vorbele șegalnice și cântecele frumoase*. **6 puncte**

B

6. Formulează ideea principală din fragmentul încadrat în chenar. **6 puncte**
7. Transcrie un enunț care conține o comparație. **6 puncte**
8. Menționează două trăsături care să justifice încadrarea textului în genul epic. **6 puncte**